

Binnen de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken hebben de onderstaande fracties enkele vragen en opmerkingen over de brief van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties d.d. 21 februari 2022 inzake voorbereiding gemeenteraadsverkiezingen (Kamerstuk 35 165, nr. 46).

De voorzitter van de commissie,
Hagen

De griffier van de commissie,
De Vos

Inhoudsopgave	blz.
I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties	2
Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie	2
Vragen en opmerkingen van de leden van de SP-fractie	2
Vragen en opmerkingen van de leden van de GroenLinks-fractie	3
II Antwoord/Reactie van de Minister	3

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de brief met bijlagen d.d. 21 februari 2022, waarin de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de Kamer onder andere informeert over de versoepelingen van de coronamaatregelen in relatie tot de aanstaande gemeenteraadsverkiezingen. In de brieven geeft de Minister aan dat in het stemlokaal nog altijd enkele hygiëne- en beschermingsmaatregelen worden genomen. De gemeenten wordt gevraagd stemlokalen zoveel mogelijk in te richten op een manier dat kiezers, die dat willen, 1,5 meter afstand kunnen houden. Ook een looprichting door het stemlokaal wordt aanbevolen. Handcontactpunten zullen regelmatig worden gereinigd en er zullen kuchschermen worden geplaatst. Daar komt bij dat kiezers al op maandag 14 en dinsdag 15 maart de mogelijkheid hebben om naar de stembus te gaan. Gelet op de maatregelen en het vervroegd stemmen hebben deze leden er vertrouwen in dat gemeenten het verkiezingsproces op de drie verkiezingsdagen in goede banen zullen leiden, waardoor ook personen die kwetsbaar zijn op een veilige manier hun stem kunnen uitbrengen. Zij zien dan ook geen aanleiding tot het stellen van vragen aan de Minister.

Vragen en opmerkingen van de leden van de SP-fractie

De leden van de SP-fractie hebben de maatregelen rondom het voorkomen van de verspreiding van het coronavirus tijdens de aankomende gemeenteraadsverkiezingen gelezen en hebben hierover nog enkele korte vragen en opmerkingen.

De leden van de SP-fractie begrijpen dat, nu het virus minder ernstige gevolgen lijkt te hebben voor de meeste mensen, veel maatregelen worden losgelaten. Tegelijkertijd zien zij echter ook dat er een grote groep mensen is voor wie dat niet geldt, bijvoorbeeld als mensen extra risico lopen ernstig ziek te worden of dierbaren hebben voor wie dat geldt. Ook deze mensen moeten zo veilig mogelijk zelf kunnen stemmen, vinden deze leden. Daarbij merken zij op dat niet iedereen kan of wil stemmen per volmacht en dit dus niet in alle gevallen een alternatief is. Hoewel het verzoek aan gemeenten is om 1,5 meter afstand mogelijk te maken in het stemlokaal, is dat slechts een optie. Is het mogelijk dat gemeenten duidelijk aangeven in welke stembureaus dit wel en geen optie is bijvoorbeeld? Wordt er door gemeenten ook rekening gehouden met het feit dat, zeker op drukke locaties, er in de rij voor het stembureau de mogelijkheid gecreëerd wordt om 1,5 meter afstand te houden?

De leden van de SP-fractie vragen daarnaast naar de mogelijkheden om chirurgische maskers (Type II-R) beschikbaar te stellen aan stemmers die daar specifiek om vragen in het stemlokaal? Zijn er gemeenten die nog gebruik maken van de mogelijkheid om in de buitenlucht te kunnen stemmen of in drive-through stemstraten? Zijn er andere haalbare mogelijkheden waardoor mensen die bijvoorbeeld extra gezondheidsrisico lopen, extra waarborgen krijgen zodat zij zelf veilig kunnen stemmen?

Vragen en opmerkingen van de leden van de GroenLinks-fractie

De leden van de GroenLinks-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de brief van de Minister over de voorbereidingen van de gemeenteraadsverkiezingen. Deze leden spreken de wens uit dat het gemeenten lukt om op de verkiezingsdagen voldoende leden voor de stembureaus kunnen vinden zodat er voldoende stembureaus open kunnen gaan. Zij hebben hierover nog een specifieke vraag aan de Minister. Kan de Minister aangeven of zij het beeld heeft dat de te openen stembureaus in gemeenten op een goede manier zijn verdeeld over alle wijken en dorpen?

De leden van de GroenLinks-fractie hebben tot slot nog twee specifieke vragen over de vaststelling van de uitslagen. Bij voorgaande verkiezingen waren er diverse gemeenten die de processen-verbaal pas na verloop van tijd publiceerden en dat gaat ten koste van de transparantie van het verkiezingsproces. Deze leden willen de Minister daarom vragen om gemeenten er zo nodig nogmaals op te wijzen dat het in het licht van de transparantie van de vaststelling en publicatie van verkiezingsuitslagen van het grootste belang is dat gemeenten zo spoedig mogelijk de processen-verbaal van de uitslagen online publiceren. Daarnaast hebben deze leden nog een vraag over de datum waarop de hoofdstembureaus de definitieve uitslagen vaststellen en de datum waarop de nieuwe leden van gemeenteraden aantreden. Bij de Tweede Kamerverkiezingen vorig jaar werd de uitslag voor door het centraal stembureau op 26 maart, ruim een week na de verkiezingen op 17 maart, vastgesteld en traden de nieuwe leden van de Tweede Kamer die week erop aan. In totaal zaten er toen twee weken tussen de verkiezingen en de beëdiging van de nieuwe Tweede Kamerleden. Als de aan het woord zijnde leden zich niet vergissen is de termijn tussen de verkiezingen voor de gemeenteraad, de vaststelling van de uitslag door het hoofdstembureau en de beëdiging van de nieuwe gemeenteraadsleden nu korter en dus weer gelijk met de termijnen zoals die voor de laatste Tweede Kamerverkiezingen ook van toepassing waren. Kan de Minister toelichten wat de precieze redenen zijn waarom de termijnen bij de komende verkiezingen anders zijn dan bij de Tweede Kamerverkiezingen vorig jaar?

II Antwoord/Reactie van de Minister